

Stjenica

Stjenica (*Cimex lectularius*) uvelike se raširila diljem svijeta. Najčešće se širi putnom prtljagom ili napadnutim krevetima i namještajem. Noću siše ljudsku i životinjsku krv. Danju se u blizini kreveta skriva u tamnim utorima namještaja, na podnicama kreveta ili na madracu. Stjenice nisu povezane s ne higijenskim stanjima i mogu napasti bilo koga. U slučaju napada pomaže samo stručno suzbijanje štetočina.

Izgled

- Odrasle jedinke dugačke su oko 4 – 6 mm i plosnate, a napunjene krvlju dugačke su gotovo 10 mm i tamnocrvene su boje.
- Mlade stjenice manje su i svjetlije.

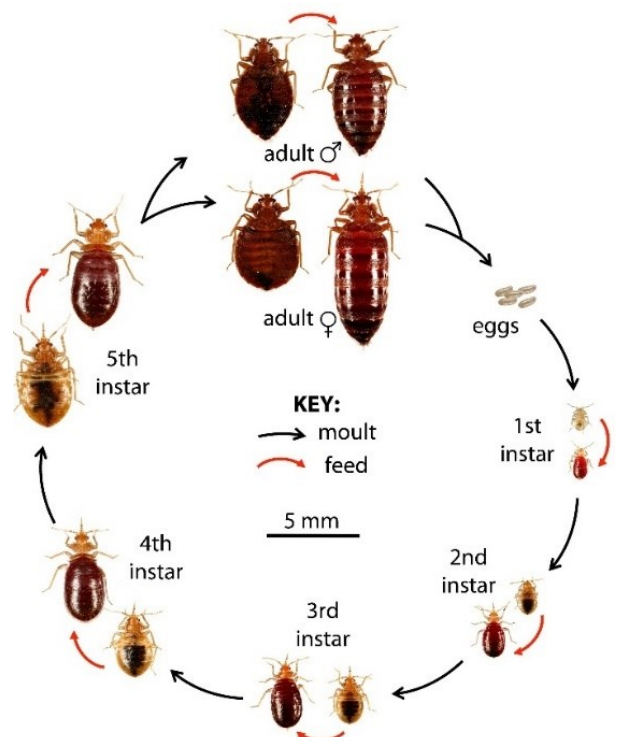
Odrasla stjenica tijekom konzumacije krvi. Fotografija: Grad Zürich, UGZ

Važnost i način života

- Siše krv ljudi i kućnih ljubimaca, poglavito noću.
- Danju se skriva u utorima kreveta, namještaju i sobi.
- Može prelaziti iz jednog stambenog objekta u drugi, npr. ako je se pokuša suzbiti sprejevima protiv insekata.
- Ženka liježe do 500 jajašca.
- Može dulje vrijeme izdržati hladnoću i gladovati do 6 mjeseci.
- Živi otprilike godinu dana.

Šteta

- Noću ugriza nepokrivena mjesta (vrat, lice, ruke, gležnjeve itd.).
- Reakcije kože u obliku svrbeži pojavljuju se tek nekoliko sati ili dana nakon ugriza.
- Oko 20 % stanovništva nema nikakve kožne reakcije na ugriz stjenice.
- Prijenos bolesti putem stjenica do danas nije poznat.

Životni ciklus stjenice. Slika: Bed Bug Foundation

Suzbijanje

- Suzbijanje se smije provoditi samo kada se stjenice zbilja uoče.
- **Nemojte samostalno suzbijati sprejevima protiv insekata jer se time stjenice tjeraju i šire čitavim stanom ili kućom.**
- Djelotvorno je samo stručno suzbijanje štetočina koje provode poduzeća koja imaju dozvolu strukovne udruge.
- Cilj mora biti potpuno istrjebljenje.
- U većini slučajeva potrebno je više tretiranja insekticidom od jednog. Mogućnosti: toplo ili hladno tretiranje, silikatna pjena, para.
- **Tretiranje ne štiti od novog unosa.**

Prevenција

- Provjerite rabljene krevete i namještaj na stjenice, tragove izmeta ili tragove krvi.
- U rabljenim kartonskim kutijama za selidbu također se mogu nalaziti stjenice.
- Perite rabljenu odjeću pri 60 °C ili je sušite pri 45 °C u sušilici rublja.
- U slučaju napada stjenica nemojte odlagati namještaj u stubištu, podrumu ni na podovima bez obloga kako stjenice ne bi prešle susjedima.
- Pri zbrinjavanju namještaja jasno označite da je **napadnut stjenicama** ili ga učinite neupotrebljivim kako drugi ljudi ne bi kući ponijeli namještaj i stjenice.
- **Ako noćite kod rodbine ili poznanika, pazite na to da u prtljazi ne ponese stjenice.**
- Pri ulasku u hotelsku sobu ili apartman za odmor jakom džepnom svjetiljkom pretražite postolje kreveta i podnicu na naznake živućih stjenica ili tragove izmeta (vidi sliku u sljedećem stupcu).

Kako ćete prepoznati napad stjenica?

- Danju se skrivaju na postolju kreveta i u utorima u blizini kreveta.
- Tragovi izmeta, crne točkice (vidi sliku u sljedećem stupcu) ili tragovi krvi na posteljini.
- Pretraživanje stana psima koji tragaju za stjenicama može dovesti do učinkovitijih i povoljnijih tretiranja.

Što učiniti u slučaju napada stjenica u hotelskoj sobi?

- Obavijestite odgovorne osobe u hotelu.
- Zatražite drugu sobu, po mogućnosti ne susjednu.
- Odložite prtljagu što dalje od kreveta i zatvorite sve patentne zatvarače.

Izmet stjenica na podnici snažno napadnuta kreveta.
Fotografija: Grad Zürich, UGZ

Što učiniti nakon noćenja u sobi koju su napale stjenice?

- Raspakirajte putnu prtljagu na balkonu.
- Ako rublje ne možete odmah oprati, čuvajte ga u vrećama za otpad koje su čvrsto zatvorene ljepljivom trakom.
- Smjesta operite rublje pri temperaturi od 60 °C na 30 minuta ili dvaput uzastopno pri 40 °C.
- U sušilici rublja pri 45 °C na 30 minuta.
- U zamrzivaču pri -17 °C na nekoliko dana.
- Prazne kovčege/torbe na otvorenom iznutra i izvana izravno poprskajte sprejem protiv insekata. Zatim ih ostavite u podrumu ili na balkonu da se temeljito prozrače.

Pravni okvir

Tko angažira poduzeće, u načelu samostalno mora snositi troškove. Vlasnik ili upravitelj kuće dužan je stambeni prostor iznajmljivati u dobrom stanju i bez štetočina (usp. švicarski Zakon o obveznim odnosima (*Obligationenrecht*), posebice u skladu sa stanarskim pravom i kantonalnom „Uredbom o općenitoj i stambenoj higijeni“). Ako se pri useljavanju u stanu nalaze stjenice, to se smatra nedostatkom predmeta najma. Za otklanjanje tog nedostatka odgovoran je iznajmljivač. Troškovi se ne mogu bez daljnjeg prebaciti na najmoprimce. U čl. 256., čl. 257. slovo f, g, h, čl. 258. i čl. 259. švicarskog Zakona o obveznim odnosima reguliran je pravni okvir u stambenim objektima.

Pomoći ćemo vam

Nazovite nas te nam pošaljite ili donesite insekte na identifikaciju. Naše je savjetovanje besplatno i namijenjeno je samo stanovnicima Züricha. Telefonske konzultacije pružaju se od ponedjeljka do petka od 13:30 do 14:30.

Grad Zürich
Zaštita okoliša i zdravlja (*Umwelt- und Gesundheitsschutz*)
Stručno tijelo za suzbijanje štetočina (*Fachstelle Schädlingsprävention*)
Eggbühlstrasse 23
8050 Zürich
T +41 44 412 28 38
ugz-schaedlingspraevention@zuerich.ch
stadt-zuerich.ch/schaedlingspraevention